

مواقع همان هیئت رئیسه بروند بانضمام چند نفر دیگر از وکلا که بقرعه معین میشوند.

وزیرزاده - بنده تأیید میکنم فرمایش آقای تقی زاده را که آن روز در این باب مذاکره شد که هیئت رئیسه بروند یا سایرین ورای گرفته شد و اکثریت قبول تشریف هیئت رئیسه را نمود گمان می کنم برای ایندفعه دیگر تجدید رأی لازم نیست همان هیئت رئیسه تشریف ببرند.

تقی زاده - عرض کردم یکی این بود که آیا در تمام اعیاد باید از مجلس هیئتی بروند یا خیر ولی برای آن روز بنا شد هیئت رئیسه بروند و چون مختص بآن روز بود گمان میکنم که حالا هم باید رأی گرفته شود.

اسدالله میرزا - بنده ثانیاً پیشنهاد میکنم که هیئت رئیسه بروند بانضمام عدّه از وکلا که بتوسط قرعه معین شوند.

رئیس - در اینجا دو رأی است یکی اینکه هیئت رئیسه بروند و یکی اینکه هیئت رئیسه بایکمه که معین میشوند بروند حالا رأی میکیریم.

حسعلی خان - بنده عرض میکنم فقط این یکدفعه است که هیئت رئیسه برای تبریک میروند خوبست ایندفعه را همان هیئت رئیسه بروند بعد از اینکه ماده راجعه باینمطلب از نظامنامه در مجلس گذشت تکلیف وکلا در این باب معلوم خواهد شد دیگر محتاج بمذاکره نیست.

رئیس - پس اولاً رأی میکیریم که برای این عید غدیر هیئت رئیسه بحضور نایب السلطنه برای تبریک بروند یا خیر هر کس رأی دارد قیام نماید. (با اکثریت تصویب شد که همان هیئت رئیسه بروند) (مجلس یکساعت و نیم از شب گذشته ختم شد)

جلسه ۳۰

صورت مذاکرات روز یکشنبه نوزدهم

شهر ذیحجه الحرام ۱۳۲۷

مجلس دو ساعت و نیم قبل از غروب منعقد شد معاضد الملک خلاصه مذاکرات یوم شنبه ۱۶ را قرائت کرد رئیس اظهار داشت ملاحظه در صورت هست یا خیر چون ایرادی نبود رئیس صورت مجلس را امضاء کرد.

رئیس - آروز در باب تلگرافی که از قصر رسیده بود مذاکرانی بعمل آمد و بنا بر آن مذاکره جوابی نوشته شده چون گفته شده بود که جواب باطلاع آقایان باید برسد لهذا خوانده میشود (معاضد الملک قرائت کردند).

بعد شروع بقرائت نظامنامه داخلی از فصل هفتم در هر ماده مذاکرات لازمه بعمل آمد و بقیام وقعود رأی گرفته شد و در فصل هشتم ماده (۶۷) بعد از مذاکرات زیاد مغیر کمیسیون تقاضا کرد که رجوع بکمیسیون شود که کمیسیون مجدد نظری نموده اطلاع بدهد.

رئیس - ده دقیقه قبل از غروب اعلان یک ربع تنفس داد و یک ربع بعد از غروب مجلس منعقد شد و بعد شروع بقرائت سایر مواد گردید ماده بماده قرائت نموده تاماده هفتم رأی گرفته و ماده هفتم چون عدّه قابل رأی گرفتن نبود ماند.

آقا شیخ ابراهیم - این ترتیب وکلا خیلی

بد است دو ساعت بغروب مانده می آیند و مجلس ختم نشده میروند.

مؤتمن الملک - فریب دو هفته است که شروع بقرائت این نظامنامه کرده ایم و باین ترتیب تا یک ماه دیگر هم تمام نمیشود خوبست کاری که بعد خواهیم کرد حالا بکنیم روز سه شنبه هیئت رئیسه سه ساعت بغروب مانده که حاضر شدند ده دقیقه مهلت بدهند بعد بمجلس آمده اسامی را قرائت نمایند و غایبین را در روزنامه مجلس بنویسند.

حاجی سید نصر الله - معلوم میشود حرارت های ما حرارتهای کاذبه است.

وکیل الرعایا - چند روز قبل در مجلس مذاکره شد و قرار شد مجلس غروب ختم شود گرچه بعضی از وکلا تسامح میکنند لکن بنده عرض می کنم چندان هم حق تعرض بآنها که رفته اند نداریم برای اینکه مجلس تصویب کرد که مجلس غروب ختم شود.

رئیس حرکت کرد و مجلس یکساعت و نیم از شب گذشته ختم گردید.

جلسه ۳۱

مذاکرات یوم سه شنبه ۲۱ شهر ذیحجه الحرام ۱۳۲۷

مجلس سه ساعت و ربع کم قبل از غروب منعقد گردید در تحت ریاست نایب رئیس دوم.

خلاصه مذاکرات یوم یکشنبه ۱۹ را معاضد الملک قرائت کردند.

نایب رئیس - در صورت مجلس ملاحظه دارید.

آقامیرزا احمد - اختتام را ملاحظه نکرده است.

نایب رئیس - مقصودتان چه چیز است.

آقامیرزا احمد - اول انعقاد مجلس باید سه ساعت بغروب مانده باشد و اختتام مجلس غروب اختتام مجلس در صورت مجلس ذکر نشده.

نایب رئیس - اول مجلس را میشود معین کرد ولی آخر مجلس را نمیشود زیرا که اگر مشغول مذاکره مطلبی باشیم و موقع اختتام برسد نمیشود آنمطلب را نیم کاره گذاشت.

تقی زاده - آروز بنده این مطلب را عرض کردم و همه تصدیق کردند چرا نمیشود آخر مجلس را معین کرد ما از اول صبح تا شام این جا اجیره ستیم هفت ساعت باشد هشت ساعت باشد هر چه باشد منوجه هم بهتر از این نمیشود که داریم و آن تاریکی است و ده دقیقه از شب رفته هم هیچ فرقی با ساعات شش از شب رفته ندارد و خداوند در واقع وقت را معین کرده که تاریک میکند باید در این باب رأی گرفت که وقت معین که رسید مجلس ختم شود.

نایب رئیس - عرض بنده این نیست که نمیشود رأی گرفت عرض میکنم که اگر قرار گذاشتیم و موقع ختم مجلس را معین کردیم وقت رسید نمی شود مطلب را نیمه کاره گذاشت اگر پنج دقیقه دیر شود چه عیب دارد.

تقی زاده - قرار بگذاریم نیمساعت بغروب

ختم شود که اگر ده دقیقه دیر شد عیب نداشته باشد **نایب رئیس** - بصورت مجلس آروز رجوع می کنیم هر طور نوشته رفتار می شود این موضوع تمام است.

تلگرافی است از سردار ارفع رسیده محض اطلاع آقایان قرائت می شود (تلگراف مزبور را ذکاء الملک قرائت کردند)

نایب رئیس - امروز جناب صمصام السلطنه تشریف آورده بودند اینجا بدیدن هیئت رئیسه نطقی فرمودند و خواهش کردند صورت نطقشان نوشته شده و در حضور تمام نمایندگان محترم قرائت شود این است که قرائت می شود (ذکاء الملک قرائت کردند).

نایب رئیس - موضوع بحث امروز نظامنامه داخلی است ولی قبل از اینکه شروع بمباحثه در نظامنامه داخلی بشود عرض میکنم که باین ترتیب که ما میرویم گمان میکنم یکماه دیگر طول نکشد تا نظامنامه از مجلس بگذرد این است که بعضی از آقایان هم عقیده شان این است که دو جلسه داشته باشیم که زودتر از مجلس بگذرد بنابراین از فردا دو ساعت قبل از ظهر مجلس هلنی منعقد خواهد شد و یک جلسه هم سه ساعت بغروب مانده منعقد می شود (گفته شد دو ساعت بظهر مانده دیر است).

نایب رئیس - تعیین وقت با هیئت رئیسه است

وکیل التجار - عقیده بنده این است که برای تسهیل امر خوب است مباحثات را تکرار نکنیم تا زودتر بگذرد (در اینوقت شروع بقرائت نظامنامه داخلی شده و از ماده (۷۰) تاماده (۸۲) مباحثه وباستثنای ماده (۷۰) در مابقی رأی گرفته شد و تصویب شد در اینوقت از طرف نایب رئیس ده دقیقه اعلان تنفس شد و پس از آن از ماده (۸۳) تاماده (۱۰۶) مباحثه وری گرفته شد جز ماده (۹۵) و (۱۰۴) که رجوع بکمیسیون گردید مجلس یکساعت از شب رفته ختم گردید و از طرف نایب رئیس اعلان شد که فردا دو ساعت قبل از ظهر مجلس منعقد شده و موضوع مذاکرات مباحثه در باقی نظامنامه داخلی است.

جلسه ۳۲ صبح

صورت مذاکرات مجلس شورای ملی مورخه چهارشنبه ۲۲ شهریور ذیحجه الحرام ۱۳۲۷

مجلس دو ساعت قبل از ظهر منعقد گردید در تحت ریاست مستشارالدوله. خلاصه مذاکرات جلسه قبل را معاضد الملک قرائت کردند.

رئیس - ملاحظه در صورت مجلس هست؟ (چون در صورت مجلس بنا بر قرارداد بود که در جلسات گذشته شده بود که اسامی غائبین نوشته شود لهذا اسامی غائبین را بتفصیل ذیل مذکور داشتند (حاجی سید نصرالله با اجازه از حضور در مجلس عذر خواسته بودند) (میرزا محمد علی خان تربیت غایب بودند) (نواب بواسطه اشتغال در کمیسیون اثاثیه سلطنتی غایب بودند) (وکیل الرعایا بجهت اشتغال در کمیسیون